

Sprawozdanie z działalności Społecznego Komitetu Budowy Pomnika Walki i Męczeństwa Leśników i Drzewiarzy Polskich w Okresie II Wojny Światowej

Społeczny Komitet Budowy Pomnika został powołany przez Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Leśnego w 1981 r. (w wyniku realizacji uchwał Sesji Naukowej nt. „Leśnicy i leśnictwo polskie w okresie II wojny światowej w Spale w 1980 r.) i zaakceptowany przez Zjazd Delegatów PTL w 1981 r.

Na posiedzeniu 25 XI 1981 r. poszerzono skład Komitetu i wybrano jego władze:

przewodniczący — prof. dr Florian Budniak; zastępcy przewodniczącego — mgr inż. Feliks Pardus (dyrektor OZLP w Łodzi) i doc. dr hab. Tadeusz Partyka (zast. przew. ZG PTL, Warszawa); sekretarz — dr inż. Bohdan Szymański (Warszawa, dokooptowany); skarbnik — mgr Stanisław Banachowski (Łódź, dokooptowany); członkowie — mgr inż. Jerzy Bergier (przew. Oddz. PTL w Łodzi), prof. dr Józef Broda (przew. Komisji Historii Leśnictwa PTL), mgr inż. Zbigniew Godlewski (nadleśniczy Nadl. Spała), kol. Karol Kazimierski (przew. Koła ZBoWiD przy OZLP w Łodzi), dr inż. Zbigniew Neugebauer (ZG PTL), prof. dr hab. Andrzej Szujewski (przew. ZG PTL).

Członkowie Komitetu działający w Łodzi pod kierownictwem dyrektora F. Pardusa tworzyli zespół łódzki, zaś działający w Warszawie pod kierownictwem doc. T. Partyki i przy współpracy pracowników Biura ZG PTL — zespół warszawski.

Ważniejsze postanowienia i działania Komitetu:

1. Uzgodniono na zebraniu Komitetu nazwiska pięciu artystów; zespół warszawski przygotował wystąpienie do nich (z datą 1 XII 1981 r.) Zarządu Głównego PTL z propozycją wykonania (do 15 III 1982 r.) projektu Pomnika (konkurs zamknięty); byli to: Leszek Józef Filarski (inż. leśnik) — Warszawa, Jan Kucz — Warszawa, Mieczysław Lisowski — Warszawa, Janusz Pastwa — Warszawa, Zbigniew Władysław — Łódź;

2. Na wniosek zespołu łódzkiego ustalono, że — zgodnie z zapoczątkowanymi wcześniej przez Koło ZBoWiD przy OZLP w Łodzi poczynaniami — Pomnik zostanie ustawiony w Spale, na terenie Lasów Państwowych, a jego uzupełnieniem będzie Izba Pamięci, wybudowana w formie adaptowanej do tego celu typowej leśniczówki. Sprawami budowy Izby Pamięci (zlecenie wykonania projektu budowy, zakup drewna, załatwienie lokalizacji, poszukiwanie wykonawców itp.) i Pomnika (załatwienie zgody miejscowych władz, materiałów do budowy itd.) zajmowali się członkowie Komitetu z Łodzi;

3. Zespół warszawski uzyskał poparcie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego — mgr. inż. W. Kozłowskiego dla idei budowy Pomnika (spe-

cyjny list w tej sprawie) i opracował apel do jednostek organizacyjnych resortu. List Ministra i apel został powielony i rozesłany do ok. 1000 adresatów. Wobec uzyskania z wpłat zbyt małej sumy (do 10 VIII 1982 r. 1 235 712, 59 zł, co łącznie z kwotą 488 492 zł zebraną w poprzednich latach daje sumę 1 724 204, 59 zł) do wszystkich adresatów wysłano po raz drugi odpowiednie pisma — podziękowanie do tych którzy dokonali wpłat, a ponowienie apelu do pozostałych. Łącznie uzyskana suma z wpłat w 1982 r. wynosi ok. 3,5 mln zł;

4. Staraniem zespołu łódzkiego z dawniej zebranych pieniędzy zakupiono w końcu 1981 r. za sumę 140 tys. zł ok. 117 m³ drewna sosnowego na budowę Izby Pamięci;

5. Zespół warszawski poczynił starania, aby sprawa dotacji na budowę Izby Pamięci znalazła się na posiedzeniu Kolegium Lasów Państwowych i opracował notatkę w tej sprawie. Na podstawie uchwały nr 2 Kolegium LP z 23 lutego 1982 r. uzyskano na ten cel kwotę 4 mln zł;

6. Doprowadzono (zespół łódzki przy współpracy z zespołem warszawskim) do zebrania w dn. 7 IV 1982 r. w Nadl. Spała komisji — złożonej z przedstawicieli NZLP, OZLP w Łodzi, Kół ZBoWiD przy MLiPD i OZLP w Łodzi — oraz Komitetu Budowy Pomnika — która spośród kilku lokalizacji ustaliła usytuowanie Pomnika oraz Izby Pamięci w Nadl. Spała w oddz. 267c obrębu Spała. Było to pomocne przy uzyskaniu (staraniem zespołu łódzkiego) zezwolenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego na zmianę uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania na powierzchni 0,06 ha gruntów leśnych przeznaczonych pod budowę Izby Pamięci;

7. Na zamknięty konkurs na projekt Pomnika nadesłano 4 prace 3 autorów. Staraniem zespołu warszawskiego powołany został sąd konkursowy z udziałem członków Komitetu Budowy Pomnika, który odbył swe posiedzenie w Warszawie 15 IV 1982 r. Pierwsze miejsce — równoznaczne z realizacją projektu Pomnika — otrzymała praca oznaczona godłem „4357” autorstwa artysty rzeźbiarza Zbigniewa Władyki, drugie miejsce — praca oznaczona godłem „Burza (Mieczysław Lisowski) a trzecie miejsce — praca oznaczona godłem „Grupa figuralna” (Leszek Józef Filarski);

8. Zespół łódzki doprowadził do wykonania i postawienia Pomnika oraz zbudowania w stanie surowym — zamkniętym Izby Pamięci w Spale — do czasu Zjazdu i Jubileuszowej Sesji PTL we wrześniu 1982 r.

9. Przewodniczący zespołu warszawskiego — doc. T. Partyka dwukrotnie wyjeżdżał do Strzegomia w celu usunięcia trudności w wykonywaniu Pomnika;

10. Zespół łódzki wzorowo przygotował uroczystość odsłonięcia Pomnika w Spale w dn. 26 IX 1982 r., natomiast zespół warszawski współpracował we włączeniu tej akcji do obchodów 100-lecia PTL.

Bohdan Szymański